

7/49327

T.C.
HAZİNE ve MALİYE BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 19809844-610- 586168
Konu : 7/49327 Esas Sayılı Soru Önergesi

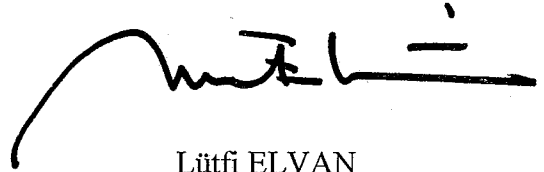
22/09/2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi 25/08/2021 tarihli ve 43452547-120.07-E. 0860688 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan Zonguldak Milletvekili Sayın Ünal DEMİRTAŞ'a ait 7/49327 esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin olarak Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığından alınan bilgiler ekte yer almaktadır.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Lütfi ELVAN
Hazine ve Maliye Bakanı

Ek: 7/49327 Esas Sayılı Soru Önergesi Cevabı

**Zonguldak Milletvekili Sayın Ünal DEMİRTAŞ'a ait 7/49327 Esas Sayılı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Olarak Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığından Temin Edilen
Bilgilerin Yer Aldığı Cevap Metni**

Hanehalkı İlgücü Araştırmasında, 1988 yılından bu yana uluslararası karşılaştırılabilirliğin sağlanması amacıyla Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) tarafından belirlenen istihdam ve işsizlik tanımları esas alınmaktadır. Araştırmada kullanılan istihdam ve işsiz tanımı aşağıda verilmiştir:

İstihdam: Referans haftasında ücretli, maaşlı, yevmiyeli, kendi hesabına, işveren veya ücretsiz aile işçisi olarak en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan veya bir işle bağlantısı devam eden kişileri kapsamaktadır. İşbaşında olmayan ve işi ile bağlantısı devam eden kişiler için de yine ILO tarafından belirlenen kriterler esas alınmaktadır.

İşsiz: Uluslararası standartlar, işsizleri eşzamanlı olarak yerine getirilmesi gereken şu üç kriter ile tanımlamaktadır:

- Referans haftasında istihdamda olmayan,
- İş bulmak için son dört hafta içinde en az bir tane aktif iş arama kanalını kullanan,
- İş bulduğu takdirde iki hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan kişiler işsiz olarak tanımlanmaktadır.

Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyen kişiler de işsiz nüfus kapsamına dahildir.

Anket uygulamasında 15 ve daha yukarı yaştaki fertlerden çalışanlar ve işsizler tespit edilmekte, bunun dışında kalan fertler ise işgücüne dahil olmayan nüfus kapsamında değerlendirilmektedir. İstihdam edilenler ile işsizlerin toplamı ise işgücünü vermektedir. Araştırma sırasında **kişinin işgücü durumu belirlenirken; sırasıyla**

- İstihdamın, işsizliğe karşı,
- İşsizliğin ise işgücüne dahil olmamaya karşı önceliği söz konusudur.

10 Ağustos 2021 tarihinde yayımlanan özet işgücü istatistikleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Temel işgücü göstergeleri

(bin kişi)

	Mevsim etkisinden arındırılmamış					Mevsim etkisinden arındırılmış				
	15+ nüfus	İşgücü	İstihdam edilenler	İşsiz	İşgücüne dahil olmayanlar	15+ nüfus	İşgücü	İstihdam edilenler	İşsiz	İşgücüne dahil olmayanlar
Mayıs 2021	63 572	31 783	27 841	3 942	31 789	63 572	32 206	27 984	4 222	31 366
Haziran 2021	63 659	32 607	29 227	3 380	31 053	63 659	31 984	28 586	3 399	31 675
Bir önceki aya göre fark										
Mayıs 2021-Nisan 2021	84	-466	-242	-224	550	84	-331	-61	-270	414
Haziran 2021-Mayıs 2021	87	824	1 386	-562	-736	87	-222	602	-823	309
Bir önceki yıla göre fark										
Mayıs 2021-Mayıs 2020	1 151	2 496	2 246	250	-1 345	1 151	2 538	2 290	248	-1 387
Haziran 2021-Haziran 2020	1 134	1 711	2 358	-648	-576	1 134	1 443	2 105	-660	-310

Kaynak TÜİK, HİA

Mevsim etkisinden arındırılmış sonuçlara göre Haziran ayında istihdam edilen kişi sayısı Mayıs ayına göre 602 bin kişi artarken, işsiz sayısı 823 bin kişi azalmıştır. Mevsim etkisinden arındırılmış sonuçlara göre Haziran ayında işgücüne dahil olmayan kişi sayısı ise Mayıs ayına göre 309 bin kişi artmıştır.

İşsiz olarak tanımlanan kişiler istihdama geçebileceği gibi, farklı nedenlerle iş aramayarak veya işbaşı yapmaya müsait olmadıklarını belirterek işgücü dışına da çıkabilmektedir. Özellikle pandemi sürecinde; sokağa çıkma kısıtlamaları, alınan tedbirler gibi nedenlerle kişilerin iş arama kararları etkilenebilmekte ve işgücü piyasasından çıkışlar görülebilmektedir. Pandemi sürecinde işgücündeki azalmanın benzer örnekleri diğer ülke istatistiklerinde de görülmektedir.

İşgücü piyasası yapısının zaman içerisinde değişiklik göstermesi, işsizlik oranının tek başına atıl işgücünü ölçmede yeterli olmaması ve ülkeler arasındaki farklılıkların daha iyi ortaya konulabilmesi için işgücü göstergelerine ek olarak ILO tarafından 19. Çalışma İstatistikçileri Konferansı'nda (ICLS) yeni göstergeler tanımlanmıştır. Bu kapsamda tanım ve standardı 19. ICLS ile belirlenen ve 2021 itibarıyla yayımlanmaya başlanan tamamlayıcı işgücü göstergeleri şunlardır:

- 1. Zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı**

$$[(\text{Zamana bağlı eksik istihdamdaki kişiler} + \text{İşsizler}) / \text{İşgücü}] * 100$$
- 2. İşsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı**

$$[(\text{İşsiz} + \text{Potansiyel İşgücü}) / (\text{İşgücü} + \text{Potansiyel İşgücü})] * 100$$
- 3. Atıl işgücü oranı**

$$[(\text{Zamana Bağlı Eksik İstihdam} + \text{İşsiz} + \text{Potansiyel İşgücü}) / (\text{İşgücü} + \text{Potansiyel İşgücü})] * 100$$

Zamana bağılı eksik istihdam: İstihdamda olan, haftalık 40 saatten az çalışan ve referans döneminde daha fazla saat çalışmak isteyen ve kısa süre içerisinde daha fazla saat çalışabilecek olan kişilerdir.

Potansiyel işgücü: Çalışma çağındaki nüfusa dahil olup, referans döneminde ne istihdamda ne de işsiz olan kişilerden; iş arayan fakat kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olmayanlarla, iş aramadığı halde çalışma isteği olan ve kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olan kişilerdir.

“İş bulma ümidi olmadığı için iş aramayanlar” ile “iş aramayıp çalışmaya hazır olanlar” uluslararası standartlara göre işsiz olarak değerlendirilmeyip, “potansiyel işgücü” olarak tanımlanmakta ve yukarıda tanımı verilen tamamlayıcı işgücü göstergelerine dahil edilmektedir.

Hanehalkı İşgücü Araştırması kapsamında Avrupa İstatistik Ofisi (Eurostat) tarafından tüm Avrupa Birliği (AB) üye ve aday ülkeleri için belirlenen düzenlemelerle uyumlu, uluslararası düzeyde karşılaştırılabilir göstergeler üretilmektedir. Bu nedenle sonuçlar, tutarlı ve standartlar açısından herhangi bir çelişki yaratmayacak şekilde üretilmektedir.

Daha önce üçer aylık hareketli ortalamalar ile aylık olarak yayımlanan işgücü istatistikleri, 2021 Ocak ayından itibaren bağımsız aylık tahmin olarak yayımlanmaya başlanmıştır. Bu sayede daha zamanlı ve tek aya ilişkin göstergeler üretilmektedir. Özet temel işgücü göstergelerinin yayımlandığı bağımsız aylık tahminler, üçer aylık tahminlere kıyasla daha dalgalı bir seyir izlemektedir. Bağımsız aylık serilerin daha dalgalı seyretmesi nedeniyle, 2021 Ocak ayından itibaren işgücü istatistikleri açısından mevsim etkisinden arındırılmış zaman serilerinin takip edilmesi daha çok önem kazanmıştır. Bu nedenle mevsim etkisinden arındırılmış tahminler ana göstergeler olarak kullanılmaktadır. Ayrıca mevsim etkisinden arındırılmış göstergelerin üretimi sürecinde kullanılan yöntem ve model bilgileri de metaveri sayfasından tüm detaylarıyla kamuoyu ile paylaşılmaktadır.